

210. Żuki koprofagiczne (*Coleoptera: Scarabaeoidea*) pastwiska w Uhańce koło Dorohuska

Coprofagous beetles (*Coleoptera: Scarabaeoidea*) of the pasture in Uhańka near Dorohusk

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Scarabaeoidea*, coprofagous beetles, records, pasture, E Poland

W ramach trwających badań nad żukami (*Coleoptera: Scarabaeoidea*) wschodniej Polski, prowadziłem obserwacje między innymi na łąkach nadbużańskich w okolicach Dorohuska. Z kilku przebadanych tu stanowisk najciekawszym okazało się rozległe pastwisko we wsi Uchańka (UTM – GB06). Z uwagi na bogactwo i specyficzny skład gatunkowy zasługuje ono w pełni na odrębne omówienie.

W trakcie dwóch sezonów badawczych (1996 i 1997) odnotowałem występowanie 36 gatunków chrząszczy koprofagicznych z nadrodziny żuków, co obrazuje poniższy wykaz.

Geotrupinae: *Geotrupes mutator* (MARSH.), *G. spiniger* (MARSH.), *G. stercorarius* (L.), *Trypocopris vernalis* (L.);

Coprinae: *Euoniticellus fulvus* (GOEZE), *Copris lunaris* (L.), *Caccobius schreberi* (L.), *Onthophagus* (*Onthophagus*) *illyricus* (SCOP.), *O. (O.) taurus* (SCHREB.), *O. (Palaeonthophagus) fracticornis* (PREYSSL.), *O. (P.) gibbulus* (PALL.), *O. (P.) nuchicornis* (L.), *O. (P.) ova-tus* (L.), *O. (P.) similis* (SCR.), *O. (P.) vacca* (L.);

Aphodiinae: *Oxyomus sylvestris* (SCOP.), *Aphodius* (*Acrossus*) *luridus* (FABR.), *A. (A.) rufipes* (L.), *A. (Agrilinus) rufus* (MOLL), *A. (A.) sordidus* (FABR.), *A. (Aphodius) fimetarius* (L.), *A. (A.) foetens* (FABR.), *A. (Birus) satellitius* (HERBST), *A. (Bodilus) ictericus* (LAICH.), *A. (Chilothorax) distinctus* (MÜLL.), *A. (Colobopterus) erraticus* (L.), *A. (Esymus) pusillus* (HERBST), *A. (Euorodalus) coenosus* (PANZ.), *A. (E.) paracoenosus* BALTH. et HRUB., *A. (Eupleurus) subterraneus* (L.), *A. (Melinopterus) prodromus* (BRAHM), *A. (Nialus) varians* DUFT., *A. (Liothorax) plagiatus* (L.), *A. (Otophorus) haemorrhoidalis* (L.), *A. (Teuchestes) fossor* (L.), *A. (Trichonotulus) scrofa* (FABR.).

Na uwagę zasługuje fakt stwierdzenia na jednym stanowisku tak rzadko wykazywanych u nas gatunków jak: *E. fulvus*, *C. schreberi*, *O. illyricus*, *O. gibbulus*, *O. vacca*, *A. satellitius*, *A. varians*, *A. plagiatus* czy *A. scrofa*. Należy to wiązać zarówno z funkcjonowaniem doliny rzecznej jako drogi migracyjnej dla wielu gatunków, jak i specyfiką geomorfologiczną samego stanowiska. Usytuowane na rozległej terasie zalewowej Bugu, poprzecinanej licznymi starorzeczami, nawiązuje ono swym charakterem do łągów nadrzecznych środkowej i zachodniej Polski. Podłoże stanowią tu jednak gliny bogate w wapń, urozmaicone płatami piasków pochodzenia aluwialnego.

Warto odnotować fakt, iż na wilgotnych brzegach starorzeczy najliczniej występującym gatunkiem był *A. varians*. Spotykany był on w dużym nagromadzeniu osobników, zarówno pod ekskrementami zwierząt, szczątkami roślinnymi, jak i leżącymi na piasku kawałkami drewna. Nawiązuje to do środowiska bytowania gatunków z podrodzaju *Liothorax* MOTSCH. i może stanowić jedną z przyczyn rzadkiego wykazywania tego gatunku w Polsce.

Marek BUNALSKI, Poznań